

Oponentský posudek

na disertační práci Lucie Nenckové

„Současný stav a nakládání s textilním odpadem z domácností v ČR“

Zvolené téma disertační práce je aktuální – a to jak z obecného pohledu, tak z hlediska formování strategie udržitelného rozvoje České republiky s výhledem na příští desetiletí; současně se nachází mimo hlavní sféru pozornosti badatelské obce, zůstává dlouhodobě více či méně na okraji zájmu jak teoretické, tak praktické sféry, a to přesto, že problematika textilního odpadu je nedílnou součástí komplexu problémů spojených s odpadovým hospodářstvím a nakládání s odpady, fungování ekonomického sektoru, a dalších sociálních aspektů života společnosti. Z tohoto pohledu je volba tématu nejenom vhodná pro disertační práci, ale současně nabízí prostor pro nemalý přínos k existujícímu poznání; bezesporu je to rovněž volba, která vzhledem k dostupným poznatkům a míře zpracování přináší jistá rizika a klade na autorku nemalé nároky, pokud jde o stanovení cíle, práci s primárními data, teoretické ukotvení práce.

Existující nedostatek primárních dat vedl autorku k tomu, že získání těchto dat se stalo jedním z pilířů zpracování tématu práce. To je bezesporu korektní a významný prvek zpracování výzkumného tématu – obzvláště v situaci, kdy prvotní zmapování dosud relativně neprobádaného teritoria je nezbytným krokem pro následné badatelské úsilí; otázkou je, zda takový badatelský počín, přes jeho veškerou záslužnost, vyžaduje formulovat cíl práce způsobem, v němž je „analýza a interpretace dat ... („... doplněné o ověření dílčích hypotéz ... a navržení metodického přístupu“) hlavním cílem práce (to by bylo odůvodnitelné v případě vstupu do „terra incognita“, tak tomu ale v případě předložené práce není). Větší akcent na hypotézy a navržení metodického přístupu jako cílů práce by byl v tomto kontextu nejenom adekvátní, ale současně by soustředil pozornost na závěry, které by z obsahového hlediska lépe postihovaly v práci obsažené výsledky.

Z hlediska vědeckých metod se práce opírá o metodu dotazníkového šetření; ta pro dosažení stanovených cílů práce představuje adekvátní výzkumný nástroj; zkoumaný vzorek byl dostatečně rozsáhlý na to, aby získané poznatky měly dostatečnou vypovídací hodnotu. Při formulaci otázek pro dotazníkové šetření autorka pracovala s poznatky získanými při hloubkových rozhovorech se zainteresovanými subjekty, což napomohlo vytvořit sadu relevantních otázek, adekvátních cílům práce.

Předložené hypotézy odrážejí poznatky z předvýzkumu a odpovídají charakteru a zaměření práce; z obsahového hlediska první čtyři hypotézy představují logický a ústrojný celek, pátá posouvá práci do další oblasti a vytyčuje možnost jejího přechodu do nové roviny bádání, která ale nebyla dále rozvinuta (což je vzhledem k cíli a rozsahu práce korektní). Přestože některé z hypotéz bylo možné formulovat pregnančněji, inherentně odkazují na základní zkoumané souvislosti a umožňují naplnit cíle práce.

Práce je dostatečně obsahově vyvážená a logicky provázaná; bylo by samozřejmě možné do ní zařadit některé další aspekty zkoumané problematiky (například posílit teoretická východiska), stejně jako oslabit některé akcenty, jež souvisí s cílem práce spíše zprostředkovaně (etická a sociální dimenze), to ale nemění nic na skutečnosti, že práce je z tohoto pohledu na dostatečné úrovni a případné posuny akcentů vyvěrají z individuálního konceptuálního uchopení zkoumané problematiky, odrážející individuální preference badatele.

Hlavní přínos práce lze spatřovat v konceptuálně podloženém získání a zpracování dat z dotazníkového šetření, a v na něj navazujícím návrhu metodiky/nástrojů politiky životního prostředí; získané výsledky mohou být využity při utváření politiky životního prostředí v ČR a formulaci navazujících opatření. V rámci obhajoby by bylo vhodné ukázat potenciální přínosy v tomto směru, jež představují propojení teoretické práce s praxí a poukázat tak na význam výsledků disertační práce pro praxi, a současně směr dalšího výzkumného úsilí.

Přestože po formální stránce práce nevykazuje žádné vážné nedostatky a splňuje požadavky kladené na disertační práci, některé zbytečné chyby se zde přesto vyskytují: některé subkapitoly začínají nadpisem na konci předešlé strany, u cenových údajů není mnohdy zřejmé (pokud čtenář nemá k dispozici zdrojové databáze), o jaké ceny se jedná; nebývá rovněž zvykem, aby se abstrakt v českém jazyce výrazněji odlišoval od abstraktu v jazyce anglickém.

Z jazykového hlediska by celkovému vyznění práce napomohlo, kdyby některé pasáže byly formulovány méně komplikovaně a namísto dlouhých, občas poněkud překvapivě formulovaných souvětí, autorka zvolila jednodušší způsob vyjadřování. To by patrně rovněž pomohlo vyhnout se tomu, že některá tvrzení zůstávají ne zcela objasněna a působí dojmem, že autorka spoléhá na to, že jsou čtenáři známa nebo je nepovažuje za nutné podrobněji objasnit.

Vytčený cíl disertační práce byl dosažen; jeho presentace v závěrech by si zasloužila více prostoru, včetně vytyčení potenciálních linií dalšího rozpracování získaných poznatků.

Předložená disertační práce splňuje požadavky na kvalifikační práci této úrovně; práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.

Praha, 17. 3. 2017

Ing. Aleš Lisa, Ph.D.